

HET GEHEIM VAN

Zeugenhouder Rik Rotink

'Mijn geheim is, als je het zo wilt noemen, heel veel arbeid steken in de periode rond het werpen tot 24 uur na de geboorte van de biggen.'

Foto: Frank de Vries

VEEL BIGGEN

Het zeugenbedrijf Rotink uit Aalten heeft maar liefst ruim 31 afgeleverde biggen per zeug per jaar. Dit komt tot stand door 14,4 levend geboren biggen per zeug per worp, een worpindex van ruim 2,35 en heel weinig sterfte. Dat zijn klinkende cijfers die niet vanzelf worden bereikt. Eigenaar Rik Rotink draait er drie dagen per vier weken nachtdiensten voor. Is dat het geheim achter de goede resultaten?

Rik Rotink heeft acht jaar lang het zogenoemde driewekensysteem toegepast op zijn zeugenbedrijf. Sinds kort is hij overgegaan naar het vierwekensysteem. Hij vond het spenen op vier weken ten koste gaan van de conditie van zijn zeugen. In het vierwekensysteem wordt eerder gespeend en hebben de kraamhokken een hogere bezettingsgraad. "Mijn geheim is, als je het zo wilt noemen, heel veel arbeid steken in de periode rond het werpen tot 24 uur na de geboorte van de biggen", vertelt hij. "In het vierwekensysteem is één week de zogenoemde werpweek. In die periode ga ik nachtdiensten draaien. In circa vier dagen tijd werpen op mijn bedrijf zo'n 120 zeugen hun biggen." Rotink draaide deze nachtdiensten tot acht jaar geleden nog niet. In de ochtend kwam hij dan in de kraamstal en zag regelmatig verzwakte biggen die niet zelf bij de uier konden komen.

Aandacht voor big en zeug

Tijdens zijn nachtdiensten (van 17.30 tot de volgende morgen 07.30 uur) is het volgens Rotink een combinatie van aandacht geven aan zwakke biggen en aan het geboorteproces van de zeug. Zwakke biggen worden verlegd en bij lastige geboortes kan hij de zeug assisteren. Zo heeft hij het aantal doodgeboren biggen per worp tot onder 0,5 kunnen brengen (landelijk rond 1,0 big per worp). Rotink merkt wel op dat dit systeem op bedrijven zonder personeel niet gaat werken. "Je kunt niet drie nachten achter elkaar werken en ook tegelijk de dagdiensten blijven doen. Mijn bedrijf maakt gebruik van drie medewerkers: twee parttimers en een fulltimer. Dan is het mogelijk om na de nachtdienst het bed in te duiken." Rotink zorgt ervoor dat zijn gelten een

dag eerder berig worden dan de oudere zeugen. Daardoor zullen de meeste gelten een dag eerder werpen dan de zeugen. Gemiddeld zijn de worpen van de gelten kleiner dan die van de oudere zeugen. En de oudere zeugen met veel biggen, werpen vaak iets eerder. Soms zijn er zoveel biggen dat er te weinig spenen

Nachtdiensten draaien zorgt voor aandacht

zijn. De net gebigde gelten bieden dan uitkomst. "Die hebben vaak wel een tepel of meer over om biggen te ontvangen van die oudere zeugen." Rotink ziet naast de extra arbeid rond de geboortes drie andere belangrijke invloeden die het aantal grootgebrachte biggen bepalen, namelijk de genetische keuzes, de voeding en het klimaat.

Genetica, voer en klimaat

Rotink werkt met Topigs 20-zeugen die hij insemineert met Top Genetic Piétrain-beer. Zijn broer zorgt voor de aanfok voor zijn eigen bedrijf en dat van Rik. De broer heeft zuivere York-lijnen liggen die gekruist worden met NL-beren. Bij de keuze van de beren wordt onder andere gekeken naar dieren die vitale en grote worpen overerven. Ook kijkt hij naar beren die meer spenen overerven, omdat dat van belang is bij grote worpen per zeug. Rotink selecteert naast slachteigenschappen ook streng op goede uiers bij zijn zeugen. Dat is voor hem cruciaal, zeker bij grote worpen.

Rotink maakt zijn droogvoer zelf met

gerst, tarwe en maïs. Zijn zeugen blijven vijf weken in de dekstal. In die periode wordt "luxe gevoerd naar conditie". Na vijf weken dracht moet de zeug weer volledig op krachten zijn. De luxe zit hem vooral in de extra aminozuren en vitamines die de innesteling van embryo's helpen verbeteren. In de dragende zeugenstal krijgen de zeugen luxe drachtvoer, zegt Rotink. Een week voor ze naar de kraamstal gaan, krijgen ze een ontwormingskuur gecombineerd met een shot cholinechloride. Deze stof vermindert het aantal biggen met spreadzit. Vanaf dag één voert hij de biggetjes bij met yoghurt. "Dat doen we om een goede darmflora mee te geven. Dit systeem wordt nu twee jaar toegepast, met als resultaat minder uitval door diarree bij de biggen." Hierdoor weet Aaltense varkenshouder de uitval in de kraamstal te beperken tot 6 procent. Landelijk bedraagt de sterfte tijdens de zoogperiode ruim 12 procent.

Kraamstal make-over

Rotink is momenteel druk bezig met nieuwbouw op zijn bedrijf. De zeugenstapel van 600 zeugen wordt opgeschaald naar 1.000 tegen het eind van het jaar. De nieuwe kraamstallen worden uitgerust met kunststof roosters en vloerverwarming. "Weer een extra ontwikkeling voor een goede opvang van de jonge biggen." Een groot deel van de huidige kraamstallen is nog klassiek uitgevoerd met driekantroosters en 2 meter diepe mestputten. Dat levert meer kou op dan in de nieuwe situatie. Rotink: "Vanwege de economische omstandigheden in de sector moet je er tegenwoordig wel naar streven om bij de vijf procent beste bedrijven te horen." <